

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Această carte a apărut cu sprijinul
LITERATURE IRELAND.

GARRETT CARR

**BĂIATUL
ADUS
DE MARE**

Traducere din engleză și note de
VALI FLORESCU

HUMANITAS
fiction

Fiilor mei

Eram un neam de oameni învățați cu greul, creșcuți lângă Atlantic. Câteva mii de bărbați, femei și copii ce se agățau cu dinții de coastă și încercau să rămână uscați. Orașul nostru nu era doar un oraș – era o chestiune de logică și o soartă. Știam că există locuri mai plăcute și mai prietenoase, le vedeam la televizor, dar prin comparație ni se păreau prea blânde. În fiecare seară, pescărușii se roteau pe deasupra traulerelor ce se întorceau către casă, și soarele se scufunda portocaliu și incandescent în mare, ajutându-ne să ne înțelegem locul pe acest pământ rotund. Ne plăcea acest sentiment, îl savuram, dar nu făceam mare caz din asta. Vânturile Atlanticului ne biciuiseră cuvintele până când ne învățaserăm să ne descurcăm fără ele. Deși situația orașului nostru era una dramatică, nu ni se părea mare scofală și ne concentrăm asupra lucrurilor practice. Poate că pe alții prezența mării i-ar fi făcut mai deschiși spre spiritualitate, însă nu era și cazul nostru. Nu eram înclinați spre spiritualitate și, dacă aveam sentimente superstițioase, le țineam doar pentru noi.

Golful Donegal era acoperit de cețuri și nu oferea nimic cu ușurință, dar aveam doi ași în mânecă: știam ce vrem și știam cum să muncim. Ambiția noastră era să ne plătim ipotecile, să ne cumpărăm mașini pe care noi să le conducem prima oară, să scoatem pietrele din fața casei și să ne facem o peluză decentă. După masa de seară, unii dintre noi discutau

liniștiți despre sere sau o anexă la casă. Eram dispuși să trudim pentru aceste lucruri, iar în orașul nostru cine voia să trudească o putea face; ne puteam închiria un loc pe chei și pescui, sau puteam munci la fabricile de procesare a peștelui, sau puteam conduce camioanele ce ne transportau capturile în toată țara sau mai departe.

Munceam, deopotrivă, și pentru copiii noștri. Cu toții ne doream câțiva aciri de pământ lângă noi pe care să-i ajutăm să se așeze când vor crește mari, deși un loc de casă era cel mai puțin important lucru pe care îl moșteneau de la noi. Îi priveam oțelindu-se și bucurându-se să descopere, încet-încet, golful industrializat în care îi făcusem să se nască. Ne plăcea să avem familii numeroase, dar exista mereu șansa ca unul sau doi dintre copii să ajungă niște făpturi delicate, care într-o zi să ridice privirea spre noi, consternați de peisajul sumbru și de izolarea în care trăiesc și să strige: „Chiar suntem obligați să trăim aici?” Noi le explicam că acesta este un loc unic și deosebit și speram să-i convingem. Dar adevărul era că și noi resimțeam această neliniște. Nu eram sută la sută siguri că ducem cea mai bună viață posibilă sau că ăsta e cel mai bun loc în care să trăim. Poate că, după ce ne îndeplineam toate țelurile, nu aveam să simțim nici o satisfacție și poate că atâta trudă avea să ne omoare. În adâncul sufletului, speram ca odraslele noastre să reușească să-și croiască drum către o viață mai bună.

Poate că acest mod de a gândi putea explica frenezia, frenezia absolută ce pusese stăpânire pe toți cei din jur la apariția copilului. Orice nou-născut reprezenta o nouă șansă, o ființă fără părinți, fără trecut, un copil ce era sută la sută doar viitor. Atunci când aterizase în mijlocul nostru, ni se activa-seră cele mai profunde jinduri. Brusc, fără să știm exact cum, apăruse acest copil, care acum se afla în brațele unui bărbat total lipsit de orice expresie, iar acesta nu mai era decât un

actor ce-și juca rolul: cel de purtător al copilului. Era Mossy Shovlin, îl cunoșteam cu toții. De obicei stătea pe zidul rombului, parcare auto de lângă chei, dar nu era genul care să deranjeze pe cineva. Venise pe poteca de pe țărm, dinspre casa în care locuia cu părinții și frații lui, însă azi, nu se știa cum și de ce, avea în brațe un copil. Era o dimineață de vineri, cu cer mohorât și urât, ce se pregătea de ploaie. Era un miros puternic de pește și năvoade ude, pe chei era agitație și zăngănit de stivuitoare și sute de pescăruși țipau dinspre acoperișurile caselor și prăvăliilor noastre. Nu se poate spune că bebelușul plângea, dar scâncea și se foia, înfășurat într-un prosop vechi și un pulover de lână. Primul lucru de bun simț care trebuia făcut ar fi fost să fie dus la clinică, dar Mossy a trecut pe lângă clinică și apoi și pe lângă secția de poliție. Femeile au ieșit din prăvălii, au întins mâinile și au zis: „Dă-ne nouă copilul ăsta“. Mossy a strâns bebelușul mai bine la piept, s-a aplecat în față și le-a arătat spatele, până când femeile au amuțit și au pornit în urma lui. În curând, alaiul din spatele lui Mossy a crescut: copii aflați în drum spre școală, bărbați ce nu aveau de lucru și John Cotter, care ieșise să-și cumpere ziarul. Toată lumea era impresionată de Mossy; de decența și de demnitatea lui. În momentul în care a început să urce panta abruptă către capelă, în urma lui veneau vreo douăsprezece persoane, toate convinse că se duce să-i încredințeze copilul preotului. Dar nu, Mossy a trecut și de capelă. Nu s-a oprit până n-a ajuns la filiala Băncii Ulster din orașul nostru. Era limpede că în mintea lui acea clădire avea o autoritate aparte; avea ferestre înalte, balustrade de jur împrejur și trepte mari de piatră. Mossy a urcat treptele, după care s-a întors cu fața spre mulțime.

— Mareea a adus copilul pe țărm, a zis. Era într-un butoi. Lumea a încercat să priceapă.

— Al cui e? a întrebat Justine O'Donnell.

— E un dar adus de mare, a zis Mossy.

Religia dominantă în orașul nostru ne cerea să credem în minuni, dar noi nu credeam.

— Du-te la plaja cu pietre dacă crezi că mint, a zis Mossy.

Plaja cu pietre se afla dincolo de marginea orașului, lângă Fântâna St. Catherine și Cimitirul Navelor. Era un mic golf săpat în coastă, de lungimea unui camion și a unui trailer, și era acoperit de pietre cenușii, alge și gunoi; colaci de frânghie răsucită, bucăți de polistiren și plute sferice portocalii desprinse din plasele de pescuit. Curenții din Golful Donegal aveau propriile lor tipare, marea depozita aici deșeuri, în vreme ce în golful alăturat făcea exact pe dos, curățând pietrele lacrimă de două ori pe zi. Pe plaja cu pietre apa aducea mereu la țărm diverse resturi, astfel încât Mossy, atunci când trecuse pe lângă ea, nu acordase nici o atenție jumătății de butoi ce sălta pe valurile joase, la douăzeci de metri de el. Butoiul era albastru și era făcut din plastic dur, de genul celui folosit la exportul de pește sărat. Fusesse tăiat în jumătate pe lungime, iar felul în care plutea îl făcuse pe Mossy să se oprească.

— Plutea așa domol pe apă, a zis el, că puteam foarte bine să merg mai departe.

Când a avut revelația, a clătinat din cap.

— Puteam foarte ușor să trec pe lângă el.

Mossy ieșise de pe potecă și se dusesese la țărm. Din felul în care se balansa, egal, și-a dat seama că jumătatea de butoi are ceva în ea. În timp ce-l privea, valurile i se revărsau peste picioare; butoiului îi trebuia o jumătate de oră ca să ajungă la țărm, dar Mossy nu avea cine știe ce planuri pentru ziua respectivă, doar să stea ca de obicei pe zidul parării în formă de romb. Peste puțin timp, Mossy a văzut mișcare și un licăr argintiu înăuntrul butoiului și atunci a fost momentul în care și-a scos pantofii și șosetele și a intrat în apă. Butoiul era căptușit cu folie de aluminiu – probabil în ideea de a asigura

un soi de izolație —, iar balastul s-a dovedit a fi o mică dală de ciment peste care era pusă o păturică îndoită. Pe ea se afla bebelușul, rozaliu, cu ochii cășcați spre cerul bine înfodolit și cenușiu. Cei mai mulți dintre noi s-ar fi holbat la el șocați, dar Mossy avea genul de minte care e capabilă să accepte orice pe loc, o însușire subapreciată în rândul semenilor lui. S-a aplecat și a ridicat copilul.

— Dacă nu mă credeți, butoiul e încă acolo, a zis Mossy de pe treptele băncii. Duceți-vă să vedeți.

Mai târziu, doctorul a declarat bebelușul suficient de sănătos date fiind circumstanțele și a estimat că s-a născut în urmă cu câteva zile. Asistenta regională s-a oferit să-l ia la ea acasă până când se hotărăște ce e de făcut mai departe. Era încântată să aibă grijă de copil; tot orașul vorbea despre el și era foarte posibil să i se dedice o pagină întreagă în *Donegal Democrat*. Ideea că bebelușul fusese adus de curent era complet absurdă și totuși era unica explicație care exista și eram cu toții captivați de poveste. Unii dintre noi s-au apropiat timizi de alea ce ducea la casa asistentei, i-am privit ferestrele și ne-am simțit ridicoli. Când au sosit și alții, să se simtă și ei la fel de ridicoli, ne-am bucurat. Se înserase deja când asistenta a început să lase, în fine, oamenii să intre, câte patru odată, iar în curând locuința ei a început să semene cu o încăpere în care se ține un priveghi, cu mașinile parcate peste tot în jur și mulți dintre noi venind și plecând, în timp ce vorbeam în șoaptă. Am adus daruri: jucării de pluș, zdrăngănele și căciulițe de lână tricotate chiar în după-masa respectivă, pe repede înainte. Am fost conduși, în grupuri de câte patru, ca să stăm apoi în picioare în fața canapelei pe care una dintre ficele adolescente ale asistentei era aplecată ușor deasupra bebelușului, care stătea mulțumit și adormit în noua lui salopețică albă.

— Deja știe cum să apuce biberonul. Se descurcă perfect, a zis asistenta regională. E un scump.

Bebelușul avea un păr uimitor de negru, dar la noi în oraș nu vorbea nimeni despre zâne sau duhuri cu înfățișare de copii; dacă erai genul care credea în chestiile astea trebuia să te duci la Galway. Bebelușul era pur și simplu altă odraslă de oameni, dar în același timp ne simțeam cu toții cutremurați de întâmplarea cu iz divin și voiam să-i transmitem salutarile noastre de bun-venit. Asistenta și ficele ei au păzit copilul toată noaptea. Femeia de alături a pus o lumânare aprinsă în fereastra ei și în curând jumătate de oraș i-a urmat exemplul și pe pervazurile de pe fiecare stradă au început să licărească puncte luminoase. Duminică, oameni care nu mai veniseră la biserică de ani de zile au revenit, și la slujbă a fost puhoi de lume. Pescarii, bărbații care nu aveau de lucru și ceilalți bărbați din oraș care de obicei stăteau în băncile din spate au venit și au îngenunchat în strane cu cei bătrâni, cu femeile și cei credincioși. Dacă un bebeluș era abandonat într-o parcare de spital sau alt loc intens circulat, preotul ar fi făcut acest lucru cunoscut, după care ar fi ținut o predică despre adolescentele gravide și ar fi dat vina pe televiziune și Rolling Stones. În loc de asta, în acea duminică ne-a invitat la meditație. Ne-a vorbit despre Moise, cel găsit plutind într-un coș. Hughie Devlin s-a întors spre nevasta lui și a fost auzit șoptind:

— Nu ți-am zis eu că toată chestia asta îmi amintește de ceva?

Asistenta regională trebuia să meargă la muncă și ficele ei aveau școală, așa că a început să lase alte familii din oraș să aibă grijă cu rândul de copil. Un pescar pe nume Ambrose Bonnar a aflat și el despre asta și s-a dus imediat cu mașina acasă la asistentă. Stând în picioare la ușa ei, Ambrose a zis:

— Băiatul nostru nu mai are nevoie de pătuț acum, dar încă îl mai avem, plus toate celelalte chestii.

Ambrose era gata să-l ia pe copil cu el imediat, chiar atunci. A arătat cu degetul mare spre bancheta din spate a mașinii.

— Am un coș pentru el, a zis. Foarte confortabil.

Asistenta a fost mirată că un bărbat vrea să ia copilul. Toate astea se petreceau în 1973.

— Christine a fost de acord? a întrebat ea.

— Nevastă-mea se pricepe foarte bine la copii, a zis Ambrose.

Asistenta a șovăit.

— Dar tu știi să ai grijă de un copil? a întrebat.

Ambrose s-a îndreptat de spate.

— Chiar mai bine decât ea, a zis.

Afișa o siguranță de sine exagerată; mulți dintre noi făceam asta când ne prezentam, dar Ambrose ducea totul la extrem.

— Doar în seara asta, a zis asistenta regională. Măine vrea să-l ia familia McGinley. Adică McGinley de pe Church Lane. Cei de pe Crochna Road nu s-au oferit, deși sunt siguri că l-ar lua și ei.

Când Ambrose a sosit acasă, Christine era în bucătărie cu Declan, fiul lor de doi ani, și cu sora ei, Phyllis. Phyllis locuia puțin mai sus pe uliță și trecea zilnic pe la sora ei.

Era așezată pe locul ei preferat, taburetul înalt de lângă ușa din dos, cu o scrumieră pe genunchi. Bungaloul familiei Bonnar era mic; livingul și bucătăria erau o singură cameră, separată doar de trecerea de la linoleum la mocheta modulară. Christine stătea în poziția ei obișnuită, cu un ceai într-o mână și o țigară în cealaltă, în fotoliul de lângă mașina de spălat. Fotoliul îi dădea un aer de bunică, deși avea doar treizeci și ceva de ani. Surorile fumau Silk Cut Red, care le îngălbeniseră degetele; Ambrose fuma Benson & Hedges, ca bărbații. Declan se afla în Țarcul lui și a râs când l-a auzit pe Ambrose intrând în casă și strigând:

— E cineva aici care vrea să vă cunoască pe toți!

Declan s-a schimbat la față când l-a văzut pe musafirul din brațele tatălui său. A lăsat să cadă bucata de plastic pe care o rodea, s-a prins de bare, s-a ridicat în picioare și a rămas zgâindu-se.

— De ce? a zis.

Cu câteva luni în urmă, „de ce“ fuseseră primele lui cuvinte, de parcă ar fi știut că urmează să aibă nevoie de ele.

Phyllis a pus problema altfel.

— Ce nebunie mai e și asta?

Christine s-a uitat la soțul ei și a așteptat o explicație. Ambrose nu i-a oferit nici una; s-a mulțumit doar să se așeze la masă cu o mină de om mulțumit și să pună bebelușul pe genunchiul lui, cu fața în afară. Schimbarea de poziție, într-una verticală, l-a făcut pe bebeluș să deschidă ochii. Erau ca două stafide, nu reflectau nici o lumină. S-a uitat în direcția copilului din țarc, apoi înspre Phyllis Lyons și într-un final la Christine Bonnar, nume de fată Lyons. A rămas neutru în privința tuturor.

— Când îl dai înapoi? l-a întrebat Phyllis pe Ambrose.

Declan a mârâit.

— De ce? a zis iar.

Nimeni nu i-a remarcat pronunția perfectă; cu toții erau cu ochii la bebeluș.

— E un copil foarte reușit, nu-i așa? le-a zis Ambrose, privindu-i pe toți pe rând. Uitați-vă ce păr are!

— Cred că ta-su-i spaniol, a zis Phyllis, anul trecut a fost un vapor întreg.

— Șșt, a zis Ambrose.

— Eu mă gândesc la mamă, a zis Christine, probabil că acum e singură undeva. Bolnavă, înspăimântată.

— Sigur, și copilul a plutit de capul lui spre golf? a zis Ambrose volubil.

— Până și tu ai mai multă minte de atât, a zis Phyllis.